

إقليم كوردستان - العراق

رئيسة مجلس الوزراء

رئيسة الديوان

دائرة الشؤون الإدارية والمالية

مديرية الادارة

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers

هەرێمی کوردستان - عێراق

سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران

سەرۆکایەتی دیوان

فەرمانگەی کاروباری کارگەری و دارایی

بەریوەبەرايەتی کارگەری

No :

Date:

ژمارە: ٢٧٤

رئەوت: ١٤ / بەفرانبار ٢٧ ى کوردى

باپەت/کشتايندن

باپەت/کشتايندن

هاوپیچ وینەیەک لە پەھیرەوی (ناوهندی ھاوپیشی ھەماھەنگی قەیرانەکان لە هەرێمی کوردستان) ژمارە (١٥) لە سالی (٢٠١٥) بوتان دەنیرین بۆ جی بە جیکردنی کاری پیویست
بە پی ی پەھیوندی.

لەگەل ریزدا...

نیچیرقان احمد عبد الله

سەرۆکی دیوان

وینەیەک بۆ:

- سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان/دیوان/لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی/بۆ ناگاداری لەگەل ریزدا...
- پەرلەمانی کوردستان / لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی/بۆ ناگاداری لەگەل ریزدا...
- نروسینگەی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران / لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی/بۆ ناگاداری لەگەل ریزدا...
- نروسینگەی جیگری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران / لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی/بۆ ناگاداری لەگەل ریزدا...
- ئەنجومەنی دادەرى / لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی/بۆ ناگاداری لەگەل ریزدا...
- ئەنجومەنی تاسایشی هەرێمی کوردستان / لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی بۆ ھەمان مبىست لەگەل ریزدا...
- پارێزگاکانی هەولێر، سلیمانی، دھۆك / لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی بۆ ھەمان مبىست لەگەل ریزدا...
- ئۆتەنرايەتی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە بەغدا / لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی بۆ ھەمان مبىست لەگەل ریزدا...
- گشت دەستە و فەرمانگە و دام و دەزگاکانی سەر بەم سەرۆکایەتیه / لەگەل وینەیدک لە نووسراوی سەرەوە و ھاوپیچەکەی بۆ ھەمان مبىست لەگەل ریزدا...
- سكرتاريەتی ئەنجومەنی وەزیران
- کارگەری.
- دۆسىدە گشتى.
- خولاو.

پالپشت بە تەھکامی بپگەی سییم لە ماددهی هەشتەم لە ياسای نەخۇمەنی وەزیرانی هەرتىمی کوردستان - عێراق ژمارە ۳ سالی ۱۹۹۲ هەموارکراو، و تامازه بە هەردوو بپگەی (پینچەم و حەوتەم) لە ماددهی دووهەم و بپگەی (يەکەم) لە ماددهی چوارەم لە ياسای وەزارەتی ناوخرۆ ژمارە ۶ سالی ۲۰۰۹، وە تامازه بە بپیاری نەخۇمەنی وەزیران لە كۆيپونەوەی ناسایی خۆی لە رۆزى ۱/۹/۲۰۱۴ لەسەر پیشنياري وەزیرى ناوخرۆ، بپیارماندا به دەركەدنی ئەم پەپەوەي خوارەوە:

پەپەوەي

ناوهندى ھاویشی ھەماھەنگی قەیرانەكان لە هەرتىمی کوردستان - عێراق

ژمارە (۱) سالی ۲۰۱۵

ماددهی پەپەوە:

مەبىست لەم دەستداوازانى خوارەوە ماناكانى بەرامبەريانە بۆ مەبىستە كانى ئەم پەپەوە:

١. هەرتىم: هەرتىمی کوردستان-عێراق
٢. وەزیر: وەزیرى ناوخرۆی هەرتىم
٣. ناوەندى ھاویشی ھەماھەنگی قەیرانەكان لە هەرتىم دامەزراو بە پىنى ئەم پەپەوە.
٤. نەخۇمەن: نەخۇمەن ناوەندى ھاویشی ھەماھەنگی قەیرانەكان لە هەرتىم دامەزراو بە پىنى ئەم پەپەوە.
٥. پەپەوە: پەپەوەي ھاویشی ھەماھەنگی قەیرانەكان لە هەرتىمی کوردستان - عێراق ژمارە (۱) سالی ۲۰۱۵.
٦. قەیران: قەیران بېرىتىيە لە رووداۋىتكى لە ناكاو كە بېيتە مايىەي كارەسات و ھۆكاري نەھامەتى و بەرىست لەبەرەم كۆمەلگا يان بېيتە هوى زيانى گيانى و ماددى و نابورى و ژينگىي بەريلاؤ و چارەسەرەركەنلى لە توانا و دەسەلاتى دەنیشتowan يان كۆمەلگاي ناوچە زيان پى گىشتووە كە بەدەرىت.

ماددهی دووهەم:

دامەزرانى ناوەندىكى بىناوى (ناوهندى ھاویشى ھەماھەنگى قەیرانەكان لە هەرتىمی کوردستان - عێراق) لەناو پىتكەھاتىي وەزارەتى ناوخرۆ، و ئەم ناوەندە راستەخۆ دەبىسترىتىمە بەوەزیرى ناوخرۆ، و هەر نەویش سەرىپەرشتى كار و شەركەكانى دەكات.

ماددەی سییەم: ناوەند ھەلەستیت بە جى بەجى كردنی ئەم کارانەی خوارەوە:

١. ناوەندی تایبەتمەندی حکومەتی هەرێمی كوردىستان دەبیت بۆ وەلامدانوو و چارەسەرکردن و بەپیوەبردنی قەيرانەكان بە هەماهەنگی و ھاواکاری دامەزراوه پەيوەندارەكانی حکومەت و كۆمەلگای نیودەولەتی و رىتكخراوه ناخکومیەكان.
٢. پیشکەشكەركەنی پشتگیری و ھاواکاری بە تىمەكانی حکومەت و كۆمەلگای نیودەولەتی و رىتكخراوه ناخکومیەكان بۆ وەلامدانوو و چارەسەرکردنی قەيرانەكان كە لە هەرێمی كوردىستان پوو دەدەن.
٣. بددواداچوون و لیتكۆلىنەوەي بەردەواام دەربارەي ھەموو نەو قەيران و رووداوه مروئیسانەي كە لە هەرێمی كوردىستان رووەدەن.
٤. كۆكىردنەوە و شىكىردنەوەي زانىاريەكان بۆ تىيگەيشتن لە سروشتى قەيرانەكان.
٥. ھەلگرتن و پاراستنى زانىاري دەربارەي قەيرانەكان و نوتكەردنەوەي زانىاريەكان لە پىنگى بەپیوەبرايەتى ئالوگۆزەركەنی زانىاري و داتاي سەر بە ناوەندى ھەماهەنگى بۆ داپاشتنى پلان و ستراتيجى هەرێمى.
٦. ئامادەكەنی پلانى هەرێمی بۆ وەلامدانوو و چارەسەرەي مباوه كورت و درېخایەن بۆ قەيرانەكان.
٧. ھەماهەنگى كەن و رىتكخستنى كارى ھاوېش لە نىوان دامەزراوه پەيوەندىدارەكانی حکومەتی هەرێم و كۆمەلگای نیودەولەتی و رىتكخراوه ناخکومیەكان و دامەزراوة مەدەنیەكان و ھېزەكانى ناوخۇ و سەربازى و دامەزراوه كانى حکومەتى فيۋال بۆ وەلامدانوو و چارەسەرکردن و بەپیوەبردنی قەيرانەكان.
٨. پىتدانى زانىاري پىويست و ئامادەكەن و پیشکەشكەركەنی راپورت و پىشىيارى پىويست بۆ بەرپرسە بالاكانى حکومەتى هەرێم دەربارەي قەيرانەكان و ھاواکارى كەرنىان بۆ وەرگەتنى بېبارى پىويست و خىرا بۆ وەلامدانوو و چارەسەرکردنی قەيزانەكان.
٩. ھەماهەنگى كەن بۆ يەكخستنى ھەولەكان لەنیوان دامەزراوه پەيوەندارەكانی حکومەتی هەرێم و كۆمەلگای نیودەولەتی و رىتكخراوه ناخکومیەكان بە مەبەستى وەلامدانوو و چارەسەرەي كارىگەر و كارا بۆ قەيرانەكان.
١٠. ناوەندىتىكى تایبەتمەندە بۆ پىتدانى زانىاري پىويست بە بەرپرسە بالاكان و دامەزراوه پەيوەندارەكانی حکومەتى هەرێم و كۆمەلگای نیودەولەتی و رىتكخراوه ناخکومیەكان دەربارەي قەيرانەكان.
١١. سەرپەرشتى كەن و ھەماهەنگى كەن لەگەل نووسىنگەي وەلامدانوو و ھەرێمانى پارىزگاي ھەولىز و سلېمانى و دەھۆك و پیشکەش كەن دامەزراوه پىويست بەو تىمانە بۆ راپەراندى كارەكانيان.
١٢. ھەماهەنگى و ھاواکارى كەن تىداو لەگەل وەزارەتى پلاندانان بۆ ئالوگۆزەركەنی زانىاري و داتا سەبارەت بە قەيرانەكان.

ماددهی چوارم:

ناوه‌ند نه‌جومه‌نیکی دهیت له نوینه‌ری هەر يەك لەم وەزارەت و دامەزراوانی خواره‌وە کە پلەکەی لە بەرپوھبەری گشتنی کە متر نه‌بیت، جگە لە نوینه‌ری پارێزگاکان نه‌گەر نەو پلەیان نه‌بیت، بۆ کارکردن و هەمامەنگی کردن لە گەل ناوەند بەمەبەستی وەلامدانوھو بەرپوھبەردنی قەیرانەکان:

- ١- وەزارەتی پلاندانان
- ٢- وەزارەتی شارهوانی و گەشتوگوزار
- ٣- وەزارەتی تەندروستى
- ٤- وەزارەتی دارابى و نابورى
- ٥- وەزارەتی بازرگانى و پىشەسازى
- ٦- فەرمانگى پەيپەنلىكىنى دەرھوھ
- ٧- پارێزگاکان
- ٨- دوو نوینه‌ری نووسینگى هاوكارى مرۆبى سەربىه رىتكخراوى نەتمەوھ يەكگرتۇوه‌كان

ماددهی پىنچەم:

کۆبۈوندۇھى نه‌جومەن بە سەرىپەرشتى وەزىرى ناوخۇ دهیت و هەر نەویش دەسەلاتى بانگھېشىت كەردى نوینه‌ری هەر وەزارەت و دامەزراوه‌يە کى ترى هەدیه بۆ نەو مەبەستە بەپىشى پىتىسى و سروشى كارى ناوەند.

ماددهی شەشم:

نه‌جومەن بە لاي كەمى مانگى يەكچار كۆدەبىتىدۇھ لە كاتى ناسايىدا لەسر داواي وەزىر، و لە كاتى كارەسات و قەيراندا بە پىشى پىتىسى رووداوه‌كە كۆبۈوندۇھ دەكات.

ماددهی حەوتەم:

پىشكەراتى ناوەندى هاوبىشى هەمامەنگى قەیرانەکان:

فەرماتىبەرئىك بە پلەی بەرپوھبەری گشتنی ناوەندە كە بەرپوھ دەبات و سەرىپەرشتى كارەكانى نەو ناوەندە دەكات كە بەلاينى كەم هەلتگىرى بپوانامەي زانكۆ بىت و شارەزابى و ئەزمۇونى كارکردىنی هەبىت.

مانده‌ی همشتمل:

ناوه‌ند له چوار بەرپیو بەرايەتی پێتکلیت بهم شیوه‌یهی خواره‌وه:

أ- بەریو بەرایەتی بەرپیو بەردن و ئالوگۆرکردنی زانیاری و داتا:

فەرمانبەریک بەرپیوی دەبات کە هەلگری بروانامەی بەکالۆریوس کەمتر نەبیت و هەلەستیت بە سەرپەرشتى
کردن و بەدواچچون و لیتكۆلینەوهی بەردەوام دەربارە ھەموو قەیرانەکان و رووشی مرقىی و کۆزکردنەوهی
زانیاریی دەربارە قەیرانەکان و ئالوگۆرکردنی زانیارییەکان.

ئەم بەرپیو بەرایەتیه لەم بەشانەی خواره‌وه پێتک دیت:

١. بەشی بەدواچچون و چاودیتی قەیرانەکان.
٢. بەشی کۆزکردنەوه و تازەکردنەوهی زانیارییەکان.
٣. بەشی نای تى.
٤. بەشی ھۆشیارکردنەوه و سەلامەتی.

ب- بەرپیو بەرایەتی وەلامدانەوه و بەرپیو بەرینى قەیرانەکان:

فەرمانبەریک بەرپیوی دەبات کە هەلگری بروانامەی بەکالۆریوس کەمتر نەبیت و هەلەستیت بەھەماھەنگی و
ھاوکاری کردن لە نیوان داممزراوه پەیوەندارەکانی حکومەتی ھەریم و کۆمەلگائی نیوەولەتی و رىتكخراوه
ناھکومیەکان بۆ زاپەراندن و جى بەجى کردنی پلان و ستراتىجى ھاوېمىشى دارىزراو بۆ وەلامدانەوهو
چارەسەرکردن و بەرپیو بەردنی قەیرانەکان.

ئەم بەرپیو بەرايەتیه لەم بەشانەی خواره‌وه پێتک دیت:

١. بەشی هەلسەنگاندن و شیكارى.
٢. بەشی پەیوەندى و ھەماھەنگى.
٣. بەشی ناماھەکارى و وەلامدانەوهی خىرا.
٤. بەشی راپۇرت.
٥. بەشی پلاندانان.
٦. بەشی چاودیتی جىبەجىتىرى.

ج - بەپتوو بەرایەتى كۆكىدىنەوە جىڭىرىنى ھاواكارى و كۆمەك: فرمانبىرىتكى بەرتۇوهى دەبات كە ھەلگرى بىۋانامەي بە كالۆریوس كەمتر نەبىت و سەرپىرىشتى كۆكىدىنەوە دەستبىر كەدنى سەرچاوه دارايىھەكان دەكات بۆ وەلامدانەوە قىمىرانەكان و ھەروەها چاودىرى كەدنى مسۇگەر كەدنى ھاواكارىيەكان بۆ پېكىرىدىنەوە پىتداويسىتىھەكان. ھاواكتا پىتدىانى زانىيارى پىتىيەت بە كۆمەك بەخشەكان و رىتكخراوهەكان و نەتمەوە يەكگەرتۇوهەكان.

ئەم بەرتۇوهە بەرایەتىھە لەم بەشانەي خوارەوە پىتىك دىتت:

- 1 - بەشى پەيوەندى و ھەماھەنگى لە گەلن لايەنە كۆمەك بەخشەكان.
- 2 - بەشى كۆكىدىنەوە كۆمەك و ھاواكارى.
- 3 - بەشى پاراستەن و پىتدىانى زانىيارى.

د - بەرتۇوهە بەرایەتى كارگىتىرى و دارايىھى: فرمانبىرىتكى بەرتۇوهى دەبات كە ھەلگرى بىۋانامەي بە كالۆریوس كەمتر نەبىت و ھەلەدەستىتىد بە سەرپىرىشتىكىدن و رىتكخستىنى كاروبارى كارگىتىرى و دارايى و خزمەتگۈزارى.

ئەم بەرتۇوهە بەرایەتىھە لەم بەشانەي خوارەوە پىتىك دىتت:

1. بەشى كارگىتىپى.
2. بەشى ژمۇرىيارى.
3. بەشى خزمەتگۈزارى.
4. بەشى سەرچاوه مەۋىيەكان.
5. بەشى مەشق و راھىتنان.

ماددهى نۆرمەم:

نۇرسىنگەي پارىزىگا كان فرمانبىرىتكى پارىزىگا بەرتۇوهى دەبات كە ھەلگرى بىۋانامەي بە كالۆریوس كەمتر نەبىت.

KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT

THE PRIME MINISTER

حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان

سه‌رۆک وەزیران

نەم نەوچىنگىمە لەم بەشانەی خوارەوە پىنك دىت:

- ١- بەشى پەيوهندى و ھەماھەندى.
- ٢- بەشى بەرىپەبردن و كۆكىدنهۇە زانىارى.
- ٣- بەشى پلاندانان و نامادەكارى.
- ٤- بەشى كۆگا و سەرچاوه كان.
- ٥- بەشى خۆبەشدەكان.
- ٦- بەشى ئاي تى.

مادىمدى دەپىيم:

ۋەزارەت و لايەنە پەيوهندارەكان نەم پەيپەوە لە رۆژى دەرچۈونىدۇ جى بە جى دەكەن و لە رۆزئاتىمە وەقايىعى كوردستان
بلاڭ دەكىتىمە.

نېچىز قان بازىنى

سەرۆكى ئەنجومەن وەزيران